

Рецензія

на

**ІНВАРІАНТНІСТЬ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
РЕСТРУКТУРИЗАЦІЄЮ ПІДПРИЄМСТВ**

Бєлова А. І. Система стратегічного управління реструктуризацією підприємства: цілі, проблеми та перспективи: Монографія [Текст] / А. І. Бєлова. - Київ; Київський національний університет будівництва і архітектури МОН України, 2014. – 294 с.

Наразі, господарську діяльність в Україні неминуче супроводжують негативні зміни, що обумовлені нарощенням суспільно-політичних і військово-економічних загроз сталого розвитку держави. Зазначене вимагає переосмислення пріоритетів щодо подальшого формування та реалізації стратегічних програм у сфері активізації та цілеспрямування до визначених орієнтирів процесів реструктуризації виробничо-економічних систем. Адже, якщо у короткостроковому періоді такі трансформації призведуть до визнаної природи структурно-динамічних зрушень в межах операційної системи промислових підприємств, то системно-універсальна діяльність корелянтів не потребуватиме, надалі, суттєвої розробки і реалізації компенсаційних заходів і, відповідно, у довгостроковій перспективі можуть бути спричинені істотні порушення у динаміці виробничо-господарських, техніко-технологічних, організаційно-економічних та зовнішньоекономічних процесів.

Відомо, що до сучасної економічної кризи в державі призвело значне технологічне навантаження та розбалансованість функціонування реального сектору економіки, яке проявляється в перевищенні темпів споживання природних ресурсів над темпами їх відтворення. Все це зумовлює необхідність переходу на нову парадигму і модель управління реструктуризацією підприємств, що забезпечує можливість збереження національної промисловості і, як наслідок, національного господарства. Розв'язанню проблем формування дієвої системи стратегічного управління кардинальною реструктуризацією підприємств в контексті сталого розвитку регіонів і присвячено рецензовану монографію А. І. Бєлової.

Слід визнати той факт, наразі, актуальним для системного вивчення є проблеми, що пов'язані з формуванням адекватної реальним процесам системи стратегічного управління реструктуризацією за використання інваріантності розвитку національної економіки. Це вимагає виокремлення чітких цілей та визначення пріоритетів щодо формування потенціалу сталого розвитку регіонів та структурних змін в їхніх межах, що реалізовано автором монографії за використанням семи пріоритетних, для кожної виробничо-економічної системи, сукупностей ресурсів, резервів і можливостей з метою досягнення збалансованості функціонування та усунення диспропорцій соціально-економічного розвитку в державі.

Автор стверджує (у першому розділі монографії), що формування системи стратегічного управління реструктуризацією підприємств в регіоні – є комплексним і взаємоузгодженим завданням стратегічного управління, цілі, інструментарій та механізм реалізації дії якої слід перманентно уточнювати та коригувати у взаємозв'язку з набутими умовами функціонування в межах окремої регіональної соціально-економічної системи. У тому числі, наукове видання присвячено і розв'язанню проблем щодо формування бінарної Стратегії реструктуризації підприємств, на якій ґрунтується розбудова промислового виробництва інноваційно-інформаційного типу. За результатами порівняльного аналізу теоретичних засад вирішення проблем управління реструктуризацією підприємств автор привів уточнення сутності та змісту поняття «реструктуризація», що стало основою розроблення алгоритму формування та реалізації цілеорієнтованої дії оригінальної системи стратегічного управління реструктуризацією. Зазначене дозволило проаналізувати усі напрями виробничо-господарської діяльності наукоємних підприємств та визначити вимоги, за якими імовірними стануть: зменшення витрат і підвищення продуктивності праці; зниження енергоємності промислового виробництва; посилення і підвищення якості контролю; провадження кардинальної технологічної модернізації устаткування. А, у другому розділі автор наукового видання представляє узагальнюючі характеристики та репрезентує результати визначення конкурентних переваг, що уможливають формування та реалізацію бінарної стратегії реструктуризації і визнає потенційно-факторні детермінанти, що можуть при певних умовах легко перетворитись / трансформуватися на загрози.

У цій відповідності, з метою розробки декількох варіантів прогнозу розвитку майбутніх ситуацій, за використання результатів комплексного врахування вагомості впливу різних за природою чинників на темпи структурно-динамічної трансформації підприємств, автор використовує методи сценарного планування та логічного проектування, що належать до експертних оцінок задля визначення обмеженого переліку незалежних змінних в контексті ідентифікації вимірів результативності стратегічного управління реструктуризацією підприємств. За рахунок синхронного використання принципів вибіркового, організаційного, об'єктно-цільового, процесного, системного, ситуаційного, синергетичного та структурно-інформаційного підходів в контексті забезпечення високої їхньої конкурентоспроможності підприємств і збереження конкурентних переваг в умовах ресурсних обмежень та нарощення загроз і ризиків, автором розроблено: а) домінанти інтеграційно-алармової концепції стратегічного управління реструктуризацією; б) бінарну (зустрічну) стратегію реструктуризації підприємств; в) процесно-алокатійну технологію управління.

Поряд із зазначеним у науковому виданні представлено результати теоретико-концептуального обґрунтування науково-прикладних положень використання методів зустрічного моніторингового аналізу замкнених потоків інформації та керуючих впливів задля запровадження у практику господарювання процесно-алокатійної системи стратегічного управління реструктуризацією підприємств. Визнано, що система моніторингу та стратегування підприємств повинна спиратися на визначеність: а) базових завдань і цільових функцій відділів проектного стратегування і моніторингу в межах департаменту з маркетингу; б) принципової схеми системи моніторингу; в) функціоналів взаємодії між підрозділами за п'ятьма елементами в межах об'єктів економіко-статистичної діяльності відповідних відділів із коригуванням їхньої змістовності за результатами перманентного аналізу вихідних, поточних і проміжних оцінок, що забезпечує організаційно-економічні та системно-універсальні переваги моніторингу вимірів результативності.

Слід підкреслити, що для реалізації організаційно-економічних процедур в межах оригінальної системи стратегічного управління реструктуризацією підприємств, в монографії представлено його базові регулятиви: організаційно-економічний механізм стратегічного управління реструктуризацією підприємств процесно-алокатійного типу; дієвий прикладний інструментарій – тобто, методичний підхід до визначення та прогнозування обмеженого переліку вимірів, що інкорпорується до моделі визначення параметрів результативності реалізації суб'єктами управління цільових системно-універсальних. А, саме: структурно-динамічної раціональності функціонування виробничо-економічних систем регіону, розрахунок якої спирається на обчислення за вагомістю впливу п'яти паритетних для неї потенційно-факторних детермінант (екологічної, економічної, організаційної, соціальної, ринкової) щодо забезпечення результативності функціонування при інтерпретації вимірів структурної якості за десятьма складовими економічної безпеки регіональної соціально-економічної системи (сировинно-ресурсної, енергетичної, фінансової, воєнно-економічної, технологічної, продовольчої, соціальної, демографічної, зовнішньоекономічної, екологічної), які вона набуває за наслідками реалізації Стратегії реструктуризації підприємств базових видів економічної діяльності, що функціонують в межах регіону.

Окрім теоретико-концептуальних, економіко-статистичних та методологічних здобутків у роботі представлено і науково-прикладні розробки, що побудовано за використання удосконаленої структурно-логічної схеми визначення (класифікації) обмеженого переліку потенційно-факторних об'єктів, доцільних для аналізу, що дозволяє перманентно уточнювати склад кваліметричних процедур в межах системи моніторингу результативності стратегічного управління реструктуризацією підприємств. Як результат використання останньої, імовірно стає запровадження прогресивних технологій

стратегічного управління реструктуризацією за пріоритетами, які обґрунтовано за побудованими прогнозами до 2020 року вимірів результативності, що, у свою чергу (за твердженнями автора монографії та на наше переконання), можуть забезпечити досягнення загальної рівноваги в межах регіональної соціально-економічних систем в контексті переходу нашої держави до сталого розвитку в умовах ресурсних обмежень.

Зміст наукового видання викладено логічно, тобто послідовно наведено авторські підходи, розкрито оригінальну концепцію, інструменти та методи, що уможливають створення реальної / об'єктивної моделі організаційно-економічного механізму при розбудові відповідного типу системи стратегічного управління реструктуризацією підприємств в регіонах держави. Слід зазначити, що рецензована монографія, що є класичною за структурою, містить усі необхідні складники і структурні елементи, у тому числі предметний та алфавітний показники, додатки для обґрунтування і деталізації науково-прикладних розробок і концептуальних положень.

У цілому можна констатувати, що рецензована книга – є результатом узагальнення сучасного досвіду щодо формування дієвої системи стратегічного управління реструктуризацією підприємств процесно-алокаційного типу. Отже, монографія «Система стратегічного управління реструктуризацією підприємства: цілі, проблеми та перспективи» є особливо актуальною розробкою на сучасному історичному шляху розвитку економічної науки, що визначає пріоритети докладання зусиль суб'єктів управління різного рівня задля забезпечення надійності функціонування національного господарства. Вона стане корисною для науковців, аспірантів і студентів та може слугувати взірцем для репрезентації системних досліджень у галузі економіки та управління підприємствами.

**Олександр Миколайович АЛИМОВ, академік НАН України,
д.е.н., проф., Заслужений діяч науки в техніки України,
завідувач відділу стратегічного потенціалу сталого розвитку
Державної установи «Інститут економіки природокористування
та сталого розвитку НАН України» (м. Київ).**